

آشنایی با سازمان اکوسای (موسسات عالی حسابرسی کشورهای عضو اکو)

به کوشش: مرتضی اسدی
اداره کل روابط عمومی و امور بین الملل
دیوان محاسبات کشور

آخرین ویرایش: خرداد ماه 1395

کپی رایت: استفاده از این مطلب با ذکر منبع بلا مانع است.

مقدمه:

سازمان موسسات عالی حسابرسی کشورهای عضو اکو موسوم به اکوسای یکی از سازمانهای منطقه‌ای حسابرسی دولتی است که پا به پای سایر سازمانهای بین‌المللی حسابرسی در زمینه بهبود حسابرسی دولتی، تقویت پاسخگویی و افزایش شفافیت در فعالیتهای مالی دولت می‌کوشد. این سازمان در واقع زائیده سازمان همکاری‌های اقتصادی (اکو) می‌باشد سازمانی که در سال 1985 با هدف توسعه همکاری‌های بازرگانی و اقتصادی در میان کشورهای عضو تاسیس گردید. سازمان اکوسای از بدو تاسیس و علیرغم ضعف‌های ساختاری و اجرایی خود توانسته است به بهبود نظارت بر عملیتهای مالی دولتها در کشورهای عضو کمک نماید.

تاریخچه :

با توجه به روابط اقتصادی و فرهنگی قوی میان کشورهای سازمان همکاری‌های اقتصادی (اکو) ، رؤسای دیوان محاسبات کشورهای ایران، پاکستان، ترکیه، آذربایجان، ترکمنستان، قرقیزستان، ازبکستان، تاجیکستان، قزاقستان و افغانستان در آوریل 1994 در پاکستان گرد هم آمدند و با هدف توسعه حسابرسی دولتی، افزایش دانش فنی حسابرسان و تبادل نظرات و تجربیات در میان کشورهای عضو اکو، سازمان موسسات عالی حسابرسی کشورهای عضو اکو موسوم به اکوسای (ECOSAI) را تاسیس کردند. جامعه مسلمان ترک قبرس نیز عضو ناظر این سازمان است.

در مارس 1995 رؤسای جمهور کشورهای ایران، پاکستان، ترکیه، آذربایجان، ترکمنستان، قرقیزستان، ازبکستان، تاجیکستان، قزاقستان و افغانستان که در سومین کنفرانس سازمان همکاری‌های اقتصادی (اکو) در اسلام آباد شرکت کرده بودند در بیانیه مشترک خود از تاسیس سازمان اکوسای استقبال کردند. بدین ترتیب دیوان محاسبات کشورهای ترکیه، پاکستان، آذربایجان و جامعه مسلمان ترک قبرس در 18 دسامبر 1995 برابر با 10 دی ماه 1374 در آنکارا گرد هم آمدند و مقدمات نخستین نشست هیأت رئیسه سازمان را فراهم نموده و رسماً سازمان اکوسای را تاسیس نمودند.

در حال حاضر طبق اساسنامه اکوسای این سازمان دارای **10 عضو رسمی** به شرح زیر می‌باشد:

- 1- افغانستان
- 2- آذربایجان
- 3- ایران
- 4- قزاقستان
- 5- قرقیزستان
- 6- پاکستان
- 7- تاجیکستان
- 8- ترکیه
- 9- ترکمنستان
- 10- ازبکستان

اهداف سازمان اکوسای:

- مبادله دانش و مهارت در حسابرسی دولتی در میان مؤسسات عضو

- استفاده از تجربیات متقابل در انجام کار حسابرسی و توسعه مربوط به آن
- ارتقاء توسعه استانداردهای حسابرسی
- افزایش همکاری و برادری متقابل در میان کارکنان کشورهای عضو
- توسعه اطلاعات و پایگاه اطلاعاتی در خصوص روشهای حسابرسی دولتی در کشورهای عضو
- تشویق فعالیتهای تحقیقاتی مشترک و انتقال دانش در حوزه حسابرسی دولتی

تشکیلات و سازمان :

در تشکیلات سازمان اکوسای ارکان زیر پیش‌بینی شده است:

الف) مجمع عمومی (کنگره):

مجمع عمومی واحد سیاست‌گذاری سازمان است و هر سه سال یکبار با شرکت کلیه اعضاء تشکیل جلسه می‌دهد. ریاست مجمع عمومی بصورت دوره‌ای به یکی از اعضاء محول می‌شود. تصمیمات مجمع عمومی با رأی اکثریت اعضاء به تصویب می‌رسد به جز در مواردی که در اساسنامه تعیین شده باشد. هر یک از اعضاء بدون در نظر گرفتن تعداد افراد شرکت کننده در نشست های اکوسای دارای یک رأی می باشند.

از بدو تاسیس تاکنون کنگره شش نشست داشته است. در حال حاضر دیوان محاسبات ترکیه ریاست دوره ای سازمان اکوسای را بر عهده دارد و لذا هفتمین کنگره این سازمان در مهر ماه 1395 در آنکارا برگزار خواهد شد.

ب) هیأت رئیسه :

هیأت رئیسه از پنج کشور تشکیل می‌شود و جلسات آن حداقل هر سال یکبار برگزار می‌گردد. وظیفه اصلی هیأت رئیسه نظارت بر اجرای اساسنامه سازمان و وظایفی است که مجمع عمومی به آن محول می‌کند. از بدو تاسیس تاکنون هیأت رئیسه 20 نشست داشته است و بیست و یکمین نشست هیأت رئیسه در مهر ماه 95 در آنکارا، ترکیه برگزار خواهد شد.

ج) دبیرخانه:

دبیرخانه دائمی اکوسای در اسلام آباد و در دیوان محاسبات پاکستان مستقر است. دبیرخانه وظیفه اجرای تصمیمات هیأت رئیسه و مجمع عمومی را برعهده دارد. بر اساس اساسنامه سازمان، رئیس دیوان محاسبات پاکستان همواره دبیرکل اکوسای خواهد بود.

ج) کمیته حسابرسی:

کمیته حسابرسی از دو کشور عضو برای رسیدگی به حسابهای اکوسای تشکیل می‌گردد. اعضاء کمیته حسابرسی در نشست‌های کنگره به مدت سه سال انتخاب می‌شوند. در حال حاضر آذربایجان و قرقیزستان اعضاء کمیته حسابرسی هستند.

د) کمیته آموزشی:

یکی از مهمترین ارکان سازمان اکوسای کمیته آموزشی است. اعضاء هیات رئیسه سازمان به طور خودکار اعضاء کمیته آموزشی نیز می‌باشند. از بدو تاسیس تاکنون 15 جلسه کمیته آموزشی در کنار جلسات هیات رئیسه برگزار شده است. پانزدهمین نشست کمیته آموزشی اکوسای در سال 1394 در دوشنبه پایتخت تاجیکستان برگزار گردید.

در نشست‌های کمیته آموزشی مصوبات جلسه قبل و نحوه اجرای تصمیمات بررسی شده و همچنین فعالیت‌های آموزشی و تحقیقاتی برای سال آتی برنامه ریزی می‌گردد.

طرح راهبردی اکوسای:

از بدو تاسیس سازمان اکوسای تاکنون، دو طرح راهبردی برای سازمان تدوین و اجرا شده است. اولین طرح مربوط به سالهای 2011 الی 2016 بود که اجرای آن با مشکلاتی همراه بود. دومین طرح راهبردی مربوط به سالهای 2017 الی 2022 میلادی می‌باشد که پیش نویس طرح مذکور به صورت مقدماتی به تایید اعضاء رسیده است و در هفتمین کنگره اکوسای در مهر ماه 95 در آنکارا به تصویب نهایی اعضاء خواهد رسید.

نشریه اکوسای:

نشریه رسمی سازمان اکوسای ECOSAI Circular نام دارد که هر شش ماه یک بار هم به صورت فیزیکی و هم به صورت الکترونیکی توسط دیوان محاسبات پاکستان منتشر می‌گردد. در این نشریه اخبار رویدادها و تحولات سازمان و همچنین گزارش‌های حسابرسی و آن دسته از مقالاتی که بیشتر جنبه عملی و تبادل تجربه دارند منتشر می‌گردد.

تعامل اکوسای با سازمان همکاری اقتصادی (اکو):

با عنایت به اینکه اکوسای سازمانی است کاملاً مستقل که از درون سازمان اکو برخاسته است همواره ارتباط و تعامل مثبت و سازنده دو سازمان ضرورت داشته است. سازمان همکاری اقتصادی اکو در سال 1985 توسط ایران، ترکیه و پاکستان تاسیس گردید و هدف از تاسیس این سازمان توسعه همکاری‌های اقتصادی، فنی و

فرهنگی میان اعضاء بود. با فروپاشی شوروی سابق، جمهوری های تازه استقلال یافته در سال 1992 کشورهای آذربایجان، قرقیزستان، قزاقستان، تاجیکستان، ترکمنستان و ازبکستان هم به این سازمان پیوستند. متعاقباً افغانستان نیز به عضویت اکو درآمد.

در راستای حمایت سازمان اکو از اکوسای و تشویق کشور های متبوع خود برای حمایت از موسسات عالی حسابرسی در منطقه، در دوران ریاست ایران بر سازمان اکوسای، تعاملات مثبتی بین اکو و اکوسای برقرار گردید. در همین رابطه معاون وقت دیوان محاسبات کشور به نمایندگی از طرف اکوسای در سال 2010 در نوزدهمین نشست وزیران خارجه کشور های عضو اکو در استانبول ترکیه شرکت نمود و طی سخنرانی بعمل آمده پیشنهاداتی را برای تعامل هر چه بیشتر دو سازمان ارائه نمود. هدف اصلی از شرکت در این اجلاس ترغیب و تشویق مقامات سیاسی کشور های عضو اکو بود تا از دیوان محاسبات کشور های متبوع خود بخواهند در فعالیت های سازمان اکوسای حضور فعال تری داشته باشند.

در همین رابطه، شورای وزیران اکو در بیانیه پایانی خود به اتفاق آراء از فعالیت های اکوسای در منطقه اکو حمایت نمود و ازمسئولان اکوسای دعوت نمود تا در نشست های آتی شورای وزیران اکو شرکت نموده و به این شورا گزارش فعالیت های خود را ارائه نماید.

در ادامه تعاملات مذکور، آقای امین حسین رحیمی رئیس کل وقت دیوان محاسبات کشور و ریاست دوره ای سازمان اکوسای در جلسه افتتاحیه بیست و یکمین نشست شورای وزیران سازمان همکاری اقتصادی (اکو) شرکت کرد. سخنرانی ریاست کل دیوان محاسبات کشور و ریاست دوره ای سازمان اکوسای که در نشست مقامات ارشد اکو ارائه گردیده بود به عنوان یکی از اسناد اجلاس به شورای وزیران اکو ارائه شد. در بخشی از این سخنرانی آمده است: " خوشبختانه کشورهای خانواده اکو، سازمان منطقه ای موسسات عالی حسابرسی دولتی کشورهای عضو اکوسای را 18 سال قبل تشکیل داده اند و روسای جمهور کشورهای عضو در اجلاس 1995 طی بیانیه مشترک از آن استقبال کرده اند. اکوسای تاکنون فعالیت هایی را در جهت تبادل تجربیات فنی و تقویت توان حرفه ای حسابرسان کشورهای عضو داشته است. لکن این فعالیت ها متناسب با توان و همچنین متناسب با نیاز این کشورها نیست. اعضای اکوسای می توانند با تشریک مساعی و تبادل تجربیات و استفاده از مزیت نسبی یکدیگر ضمن افزایش توان فردی خود، توان سازمان اکوسای را همانند سازمانهای منطقه ای مشابه (یعنی عربسای، آسوسای و یوروسای و ...) افزایش دهند"

در بخش دیگری از سخنرانی ریاست سازمان اکوسای بر آمادگی اکوسای برای همکاری با سازمان اکو بعنوان دو سازمان مستقل تاکید شده و از شورای وزیران اکو درخواست گردیده است که در بیانیه خود موسوم به بیانیه تهران ضمن تشویق موسسات عالی حسابرسی کشور های عضو برای ایفای نقشی فعال تر در اکوسای و

حضور موثر تر در برنامه ها و پروژه های آن ، از اقدامات موسسات عالی حسابرسی در کشور های خود حمایت نمایند.

ریاست سازمان اکوسای در حاشیه این جلسه با آقای شامیل علی اسکروف دبیر کل اکو دیدار و گفتگو کرد. در این دیدار طرفین بر همکاری دو سازمان و حمایت همه جانبه اکو از اکوسای تاکید نمودند.

تعامل دیوان محاسبات جمهوری اسلامی ایران با سازمان اکوسای:

دیوان محاسبات جمهوری اسلامی ایران جزو اعضاء موسس سازمان اکوسای می باشد. این دیوان به مدت دو دوره سه ساله طی سالهای 1376 الی 1382 ریاست سازمان اکوسای را بر عهده داشته است. این دیوان همچنین در سال 1389 الی 1392 به مدت یک دوره 3 ساله دیگر ریاست این سازمان را بر عهده داشت که در همین رابطه هفدهمین نشست هیات رئیسه در سال 1391 و هجدهمین نشست هیات رئیسه و ششمین کنگره اکوسای در سال 1392 در تهران برگزار شد.

در حال حاضر ایران یکی از اعضاء هیات رئیسه سازمان می باشد. ایران همچنین در فعالیت های آموزشی اکوسای مشارکت و حضور فعال دارد. در همین رابطه و در سنوات اخیر دیوان محاسبات کشورمان در اردیبهشت 1392 دوره آموزشی حسابرسی عملکرد، در اردیبهشت 1394 دوره آموزشی حسابرسی عملکرد پیشرفته و در اردیبهشت 1395 دوره آموزشی حسابرسی محیط زیست را برای اعضاء اکوسای برگزار نمود. ایران همچنین در سال 1396 میزبان دوره آموزشی حسابرسی فناوری اطلاعات برای اعضاء اکوسای خواهد بود.

*****

منبع: سایت رسمی سازمان اکوسای: <http://www.ecosai.org.pk>